

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО - ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА
ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ»

30 квітня 2025 року

Одеса

УДК 321(477)(063)

С91

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(№ 17 від 26 червня 2025 року)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Каменчук Т.О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Проноза І.І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса 30 квітня 2025 року. Одеса ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025. 253с.

УДК 321(477)(063)

С91

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025

© Центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025

ЗМІСТ

1. Бабіна В. О. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ	7
2. Барасій В.Ю. ЕЛЕКТРОННИЙ УРЯД: ТЕХНОЛОГІЯ І ПОЛІТИКА...	13
3. Буковський С. М. МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ПУБЛІЧНУ ПОЛІТИКУ	18
4. Браткевич А. О. КРОС-КУЛЬТУРНА ПАРАДИГМА В ПРОСТОРІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНОГО ПРАВА	21
5. Вознюк І. В., Каменчук Т. О. РОЛЬ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ	25
6. Гедікова Н. П. ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ ТА ЗАСОБИ ПРИТИДІЇ ЦЬОМУ СОЦІАЛЬНОМУ ЯВИЩУ	29
7. Голка В. Е., Панасюк О. М. ГОЛОВНІ НАПРЯМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІСЛЯ ВОЄННОЇ УКРАЇНИ	34
8. Горобець В. В. РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ	38
9. Деревянкин С. Л. РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПОВОЄННИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПКІЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	41
10. Дмитрашко С. А., Казюк А. В. ПЕРЕГОВОРНІ СТРАТЕГІЇ АДМІНІСТРАЦІЇ Д. ТРАМПА В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: ПОСЕРЕДНИЦТВО ЧИ ВЛАСНІ АМБІЦІЇ	47
11. Дмитрашко С. А., Піскун К. С. М'ЯКА СИЛА ПІДНЕБЕСНОЇ: ЯК КИТАЙ ФОРМУЄ НОВИЙ СВІТОВИЙ ПОРЯДОК	52
12. Долженков О.Ф. ПРАВОВІ ТА ЄТНИЧНІ ДИЛЕМИ ПРОТИДІЇ ДЕЗИНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ: БАЛАНС МІЖ НАЦІОНАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА СВОБОДОЮ СЛОВА	57
13. Калюжный Н. Г. ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРОТВОРЧОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ МІСІЇ «ТЕАТРУ ДРАМАТУРГІВ» ТА «ТЕАТРУ ВЕТЕРАНІВ»	63

9. *Про правовий статус внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 р. № 1706-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 45. Ст. 3017.*

ЕЛЕКТРОННИЙ УРЯД: ТЕХНОЛОГІЯ І ПОЛІТИКА

*Барасій Віта Юріївна,
аспірантка кафедри політичних теорій
Факультету психології, політології та соціології
Національного університету «Одеська юридична академія»
м. Одеса*

На даному етапі глобального політичного розвитку, коли технології досягли небаченого раніше рівня, що забезпечує інтеграцію аудіовізуальних та текстових систем, інтерактивність та інклюзивність, виникають нові виклики для політики та урядування. Е-уряд, безумовно, сприяє модернізації системи публічного управління.

Вже доводилось відзначати, що «Модернізація, як процес удосконалення та підвищення ефективності соціальної, політичної та економічної взаємодії між інститутами (включно із міжінституційною взаємодією) та індивідами, залишається актуальним завданням для України. Українське суспільство потребує політичної модернізації у буквальному розумінні – як «осучаснення» політичної системи, приведення її у відповідність до наявних у демократичних країнах європейської та євроатлантичної спільнот норм, процедур та стандартів» [1].

Створення та динамічний розвиток штучного інтелекту знаменує той час, коли технологія може справді стати конкурентом політики. Так само, як нові медіа успішно замінили традиційні засоби масової інформації та посіли їх місце у процесі формування громадської думки, технології

стають акселератором модернізації та демократизації замість заскорузлої системи державного управління та корумпованої бюрократії.

Слід безумовно погодитись із тим, що «Вибухове проникнення технологій в усі аспекти життя змінило те, як люди живуть, як вони працюють, як компанії ведуть бізнес – і як уряди служать своїм громадянам. Вперше з часів створення сучасної держави загального добробуту з'явилася реальна можливість «переосмислити» уряд... уряди усвідомлюють, що, застосовуючи ті ж принципи і технології, які сприяють революції в електронному бізнесі, вони можуть досягти подібних перетворень. Вони визнали необхідність зміни способу ведення бізнесу, надання послуг та інформації, орієнтованих на громадянина. Результат: поява електронного уряду» [5].

Підйом інформаційних технологій утворили цифрове суспільство, яке поступово формулює політичні вимоги щодо цифровізації урядування. Використання інтернет для коментарів, постів та інших форм активності фактично створило новий тип аудиторії – активного користувача. Відтепер активні користувачі переходять від дискусій у мережі щодо дій політиків до вимог раціоналізації урядування.

Відзначимо: «Інформаційні технології докорінно змінили багато аспектів повсякденного життя, включаючи взаємодію з урядом. Роль Інтернету продовжує зростати, оскільки все більше громадян використовують його для пошуку необхідної інформації, купівлі товарів і послуг та участі у віртуальних спільнотах. Використовуючи переваги інтернет-революції, уряди можуть створювати нові канали комунікації та нові методи участі через електронне урядування. Зміна середовища в поєднанні з потребами громадян і бізнесу заохочує участь уряду в ініціативах електронного уряду і пов'язаному з ними використанні інформаційних технологій. Очевидно, що роль інформаційних технологій у державному секторі швидко змінилася за останнє десятиліття. Комп'ютерні системи, які колись були розкішшю для заможних держав та місцевих

органів влади, сьогодні підтримують майже всі функції місцевого самоврядування» [3].

У сучасних умовах е-уряд має стати акселератором змін щодо інклюзивності, інтероперабельності та впровадження веб-стандартів у системи взаємодії органів публічної влади та місцевого самоврядування з громадянами. Принаймні саме такі припущення висловлюють науковці, прогнозуючи появу «нового громадянства».

Щодо драйверів змін – тобто повного і швидкого впровадження новітніх технологій в урядування, то основними суб'єктами виступають не тільки «активні громадяни», які звикли до використання Інтернет у повсякденному житті, а і бізнес, громадські організації, урядові та над-урядові структури. При цьому, самі урядовці не менше за споживачів їх послуг зацікавлені у системі е-уряду, адже це дозволяє отримувати об'єктивну та повну інформацію про стан справ фактично у режимі реального часу.

Відзначимо: «Хвилі електронного уряду піднімаються громадськими організаціями та органами державного управління по всьому по всьому світу. Все більше і більше урядів використовують інформаційні та комунікаційні технології, особливо інтернет, для надання послуг між державними установами та громадянами, бізнесом, працівниками та іншими неурядовими організаціями. Електронний уряд намагається надавати послуги громадянам та бізнесу в будь-який час і в будь-якому місці. Він намагається достукатися до кожної до кожної людини та бізнесу, навіть у віддалених районах. Він хоче безперешкодно працювати між державними департаментами та відомствами та установами... намагається підвищити операційну ефективність і продуктивність... хоче мати інформацію в режимі реального часу інформацію в режимі реального часу для прийняття важливих рішень» [4].

Відносно українського досвіду, то у цілому для країн, що розвиваються, е-уряд створює унікальну можливість інтегруватись до

сучасних технологій навіть не пройшовши послідовно усі етапи модернізації урядування. Україна може досягнути досить високого рівня ефективності та гнучкості публічного управління саме завдяки е-уряду.

Слід цілком погодитись із зв'язком між е-урядом та е-демократією, який вибудовується у деяких дослідженнях. Зокрема, відзначається: «Електронний уряд розуміється як здатність реформувати урядові структури, змінювати форму правління, переходити до е-демократії... Реформування архаїчної адміністративної системи передбачає відмову від державного управління радянського типу та появу нових, як політичних, так і соціальних акторів (експертне товариство та інституції громадянського суспільства), які можуть бути залучені до реформ на основі можливостей, що надаються електронним урядом. Сьогодні в активізації політичного та медійного дискурсу щодо «реформ» можна побачити не лише намагання «забалакати» проблему, підняти хвилю інформаційного галасу, а й підмінити необхідну терапію хірургічними методами» [2].

Отже, саме у теорії та практиці е-уряду найбільш повно проявляється сучасний тренд цифрового суспільства – конкуренція між високорозвиненими технологіями, які відкривають нові можливості для урядування та демократичної взаємодії та архаїчною пострадянською політикою. Саме від вирішення цієї дилеми, не в останню чергу, залежить майбутнє європейської інтеграції України.

Список використаних джерел:

1. Барасій В. Е-уряд задля політичної модернізації: між інклюзивністю та мобілізацією. *Політикус*. С.45-51. DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-3.7>
2. Яковлев Д. «Перестройка» v. Реформи. Яка модель дає шанс е-уряду? *Інформація, комунікація, суспільство 2015 : матеріали 4-ої Міжнародної наукової конференції ІКС-2015, 20–23 травня 2015 року*,

- Україна, Львів, Славське. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. С.121-123. URL: <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams>
3. Garson G. D. *Modern Public Information Technology Systems: Issues and Challenges*. 2007. 420 p. DOI: 10.4018/978-1-59904-051-6
 4. Jayashree S. Marthandan G. *Government to E-government to E-society*. *Journal of Applied Sciences*. 2010. Vol. 10 (19). DOI:10.3923/jas.2010.2205.2210
 5. Silcock R. *What is E-government*. *Parliamentary Affairs*. 2001. Vol. 54, Iss. 1. P. 88–101. DOI: <https://doi.org/10.1093/pa/54.1.88>

МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ПУБЛІЧНУ ПОЛІТИКУ

Буковський Сергій Миколайович,
магістр I курсу спеціальності 052 «Політологія»
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса;
Проноза Інна Іванівна
к.політ.н., доцент,
доцент кафедри політичних наук і права
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса

У сучасному демократичному суспільстві процес формування та реалізації публічної політики вже давно вийшов за межі виключної компетенції державних інститутів. Зростання складності суспільних проблем, підвищення рівня громадянської свідомості та поширення принципів відкритого урядування зумовлюють посилення ролі громадянського суспільства. Воно, як сукупність недержавних організацій, ініціатив та неформальних об'єднань, що діють поза прямою сферою